ECLI:LV:RIRT:2018:0223.C33657017.3.S

Lieta Nr. C33657017
Nr. C-1975-18/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2018.gada 23.februārī

Rīgas rajona tiesas tiesnese I.Lipska rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā (vienkāršotās procedūras lieta) pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ 2017.gada 21.decembrī cēlusi Rīgas rajona tiesā maza apmēra prasību (vienkāršotās procedūras lieta) pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasībā norādīts, ka ar Rīgas rajona tiesas 2009.gada 12.jūnija spriedumu no atbildētāja par labu prasītājai piedzīti uzturlīdzekļi pušu meitas /pers. C/ uzturam 60 lati. Atbildētājs par meitu neinteresējas un materiāli nenodrošina, uzturlīdzekļus prasītājai izmaksā Uzturlīdzekļu garantijas fonds 85,37 *euro* apmērā. Ar spriedumu piedzīto uzturlīdzekļu apmērs vairs neatbilst Ministru kabineta valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēram.

Atsaucoties uz Ministru kabineta 2003.gada 1.jūlija noteikumiem Nr. 348 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", prasītāja lūgusi tiesu palielināt uzturlīdzekļu apmēru no 85,37 *euro* uz 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas apmēra, - šobrīd 114 *euro*.

Par prasību atbildētājs rakstveida paskaidrojumus tiesai nav sniedzis un lietas iztiesāšanu tiesas sēdē nav lūdzis.

No Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otrās daļas izriet, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Civilprocesa likuma 56.panta piektā daļa noteic, ka tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Saskaņā ar Dzīves vietas deklarēšanas likuma 1.pantu dzīves vietas deklarēšanas mērķis ir panākt, lai ikviena persona būtu sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Par tiesvedību atbildētājam paziņots, nosūtot dokumentus uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu /adrese/, Līgatnes novads, Cēsu rajons.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 58.pantu lietas dalībnieks paziņo tiesai par savas adreses maiņu lietas tiesvedības laikā. Ja tāda paziņojuma nav, pavēsti nosūta pēc pēdējās tiesai zināmās adreses. Šajā gadījumā uzskatāms, ka lietas dalībniekam ir paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu.

Tā kā par tiesvedību atbildētājam paziņots uz deklarēto dzīvesvietu un par savas adreses maiņu lietas tiesvedības laikā atbildētājs tiesai nav ziņojis, tiesa secina, ka atbildētājam ir paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība apmierināma.

Ar lietas materiāliem apstiprinās, ka /pers. C/, dzimušas /datums/, vecāki ir /pers. A/ un /pers. B/.

Ar Rīgas rajona tiesas 2009.gada 12.jūnija spriedumu civillietā Nr. C33233109 no atbildētāja prasītājas labā piedzīti uzturlīdzekļi meitas uzturam 60 lati, kas atbilst 85,37 *euro*, ik mēnesi līdz bērna pilngadības sasniegšanai. Spriedums stājies likumīgā spēkā.

Civilprocesa likuma 203.panta ceturtā daļa noteic, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

No prasības pieteikuma izriet, ka bērna aprūpi īsteno māte - prasītāja lietā, ko apliecina arī spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu.

Civillikuma 179.pants noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 177.panta ceturtajā daļā noteikts, ka bērna uzturēšana ietver sevī ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu, izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanu, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot viņu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmo un otro daļu vecāku pienākums atbilstoši Civillikuma noteikumiem ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Arī 1989.gada 20.novembra Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta 2.punkts noteic, ka galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu gulstas uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnu.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteikts, ka katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Katra vecāka pienākums ir nodrošināt uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Palielinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr. 656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā

darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2017.gada 1.janvāra ir 380 *euro* (*grozīts ar MK 25.10.2016. noteikumiem Nr. 683*).

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr. 656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2018.gada 1.janvāra ir 430 *euro* (*grozīts ar MK 29.08.2017. noteikumiem Nr. 511*).

Tādējādi minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 2017.gadā ir 114 *euro* un 129 *euro* 2018.gadā.

Ņemot vērā Civillikuma 179.pantā nostiprināto absolūto vecāka pienākumu uzturēt bērnu, nevar būt strīda par to, ka atbildētāja pienākums ir maksāt prasītājai uzturlīdzekļus bērna uzturam.

Tā kā prasītāja vēlas, lai no atbildētāja tiktu piedzīti uzturlīdzekļi valstī noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, tad tiesai nav nepieciešams īpaši izvērtēt atbildētāja mantas stāvokli, jo tas nevar ietekmēt spriedumu.

Likumdevējs noteicis minimālo uzturlīdzekļu apjomu, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam, tāpēc tiesa atzīst, ka atbildētājam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir jāpiedalās bērna uzturēšanā.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas judikatūru prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr. SKC-556*).

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka atbildētāja pienākums ir sniegt uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna uzturam 114 *euro* apmērā no 2017.gada 21.decembra līdz 2017.gada 31.decembrim, bet no 2018.gada 1.janvāra līdz bērna pilngadībai 129 *euro* ik mēnesi.

Ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs un to apmērs ir saistīts ar bērna vecumu un valstī noteikto minimālo mēnešalgu, tiesa atzīst, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Palielinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, arī piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam. Ievērojot minēto, tiesa prasītājas lūgumu noteikt nekavējošu sprieduma izpildi atzīst par apmierināmu un bērna interesēm atbilstošu.

Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas šajā lietā atbrīvota, tiesas izdevumi valsts ienākumos piespriežami no atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 6.punktu prasība summa prasībās par maksājumu vai devumu samazināšanu vai palielināšanu ir summa, par kādu samazina vai palielina maksājumus vai devumus, bet ne vairāk kā par vienu gadu.

Ievērojot minēto, no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 78,53 *euro* saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu un ar lietas izskatīšanu saistītie pasta izdevumi 2,96 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumā par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu tiek izlemts arī jautājums par tā izpildu raksta atsaukšanu, kas izdots saskaņā ar iepriekšējo spriedumu, ierakstot norādi, ka tas darāms pēc tā izpildes, lai nerastos neskaidrības par uzturlīdzekļu parāda nomaksu pēc iepriekšējā izpildu raksta.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 250.^{25} un 250.^{27}pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /pers. kods/, par labu /pers. A/, personas kods /pers. kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgās meitas /pers. C/, dzimušas /datums/, personas kods/pers. kods/, uzturam 114 *euro* (viens simts četrpadsmit *euro*) ik mēnesi no prasības celšanas brīža 2017.gada 21.decembra līdz 2017.gada 31.decembrim un no 2018.gada 1.janvāra līdz meitas pilngadības sasniegšanai 129 *euro* (viens simts divdesmit deviņi *euro*) ik mēnesi, bet ne mazāk kā Ministru kabineta valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Pēc izpildes atsaukt izpildu rakstu, kas izdots saskaņā ar Rīgas rajona tiesas 2009.gada 12.jūnija spriedumu civillietā Nr. C33233109 /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /pers. kods/, par labu valstij valsts nodevu 78,53 *euro* (septiņdesmit astoņi *euro* un 53 centi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /pers. kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,96 *euro* (divi *euro* un 96 centi).

Sprieduma labprātīgai izpildei par tiesas izdevumu piedziņu noteikt termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par valsts nodevas piedziņu valsts labā, samaksu veikt saņēmējam: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, konta Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva lietā Nr. C33657017, un maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, samaksu veikt saņēmējam: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, kontā Nr. LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, lietā Nr. C33657017, un maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese I.Lipska